

ZAJEC ALFONZ
LOŠKA C. 56

4226 ŽIRI

Poština plačana pri pošti
4226 Žiri

Imamo mednarodni certifikat kakovosti

ISO standardi so »orodje«, ki nam omogoča doseganje višje kakovosti našega dela, niso pa jamstvo za doseganje dobička

Alpina je že vsa pretekla obdobja dajala poseben poudarek kvaliteti svojih izdelkov in delu. Po teh vrednotah se je glas o Alpini že v preteklosti širil preko državnih meja. Žal, pa danes v hudi svetovni konkurenci to ni več dovolj, kvaliteta izdelkov je sama po sebi dejstvo. Tisti, ki nima dobrih izdelkov, nima mesta na visoko konkurenčnih trgih. Prej ali slej propade in mora prepustiti mesto sposobnejšim. Uspešnejši so tisti, ki na trgu stalno ponujajo nekaj novega, lep-

šega, atraktivnejšega in so spretnejši v trženju. Danes mora proizvajalec pritegniti končnega potrošnika, kupca in mu dopovedati oziroma ga prepričati, da so prav njegovi izdelki boljši od drugih. Da bi kupec to sam spoznal, ni časa. Z novo prodajno sezono pa so izdelki spet novi, drugačni. Moda in razvoj terjata neusmiljeni tempo...

Ob spoznavanju dejstev, ki jih zahteva tržišče, smo v Alpini ugotovili, da je za nadaljnje uspešno delo in razvoj potrebno izboljšati vse poslovne funkcije, da bi pripomogle k celovitosti delovanja organizma – kot je naše podjetje. Način kako to izvesti smo videli tudi v vpeljavi standar-

(nadaljevanje na 2. strani)

Na slovesnosti ob podelitvi certifikata ISO 9001. Podpredsednik vlade Marjan Podobnik, direktor sektorja kakovosti Janko Rejc in generalni direktor mag. Franci Mlinar

Vlada je sprejela strategijo prestrukturiranja obutvene industrije

V začetku septembra je vlada Republike Slovenije sprejela strategijo prestrukturiranja in razvoja delovnih mest na področju obutvene industrije. Po več kot osmih letih propadanja te panoge in podjetij, se je država

končno odločila, da čevljarje podpre in pomaga usposobiti za preživetje na skupnem evropskem trgu. Hkrati pa s tem poskuša ohraniti kar največ (konkurenčnih) delovnih mest v tej panogi.

(nadaljevanje na 2. strani)

Hočemo biti med najboljšimi

Pridobili smo certifikat ISO 9001, obiskali so nas tuji kupci, zaključena je poslovodska konferenca, pripravljata se prenova znaka in celostne podobe Alpine, dokapitalizacija s strani Evropske banke...

Dogaja se mnogo stvari, o katerih pišejo časopisi, in takih, ki jih ne omenjamo.

Marsikdo se sprašuje, kaj bo prinesel certifikat, zakaj je potrebna konferenca poslovođij, zakaj celostna podoba, mar ni to le strošek, ki zažira plače delavcev? Da, na prvi pogled bi lahko rekli tudi tako.

Vprašajmo se, kaj če vsega tega ne bi bilo? Bi plače ostale? Nekaj časa gotovo, mogoče bi bile še celo za odstotek ali dva višje. Toda, kaj bi nam pomagalo leto ali dve...

Včasih je nujen tudi na videz nepotreben strošek, da dosežemo določen cilj.

Tudi v zasebnem življenju pogostimo prišleka, kupimo avto za varno in udobnejšo vožnjo, se oblečemo v oblačila svetovnih znamk, zgradimo lepo hišo in si tako ustvarimo določen ugled (image). Seveda ne vsi, vsak si svojo podobo ustvari po svojih zmožnostih in željah.

Toda ali si Alpina ne želi konkurirati najboljšim in se postavljati ob bok uspešnim? Če hočemo to doseči, je treba plačati tudi določeno ceno. V hudi tržni konkurenci životarjenje ne traja dolgo. Sta le dve poti: uspeh ali propad.

Za kaj se bomo odločili?

Jožica Kacin

Imamo mednarodni certifikat kakovosti

(nadaljevanje s 1. strani)

dov ISO 9001. Dela smo se lotiti celovito, načrtno in dosledno. Na osnovi temeljitih analiz načina dela na področjih razvoja, nabave, proizvodnje in prodaje, smo zapisali v obliki standardov, kako posamezna dela opraviti, kdo jih je dolžan izvršiti, kdo kontrolirati, da bo na koncu rezultat vseh prizadevanj izdelek, ki bo po kvaliteti in cenah zadovoljil kupca, to je potrošnika. Pri tem so pomembna vsa dela, ki neposredno ali pa posredno prispevajo k izdelavi obutve, torej za ustrezno delovanje Alpine.

V večini primerov se v praksi, ob vsakdanjem delu pokaže, da je postavljene načine ravnanja in dela težje dosledno izvajati, kot pa jih postaviti. Načine izvedbe posameznih del smo zapisali v obliki, da jih je možno izvesti, o čemer smo se že v fazi uvajanja tudi prepričali. Tako je v prihodnje dolžnost vseh nas, da standarde tudi dosledno izvajamo, da bomo dnevno in tudi ob

Certifikat je mag. Franciju Mlinarju podelil podpredsednik vlade Marjan Podobnik

kontrolnih presojah sami o svojem delu rekli, da smo dosegli višjo raven kakovosti našega poslovanja. Z uspešnim nastopanjem na domačem in svetovnih trgih pa še, da smo uspešni, kar pa bodo povedali kupci naših izdelkov.

ISO standarde razumemo tudi kot orodje, ki nam omogoča dosegati višjo kakovost našega dela in narediti korak k večji uspešnosti. Niso pa, tudi če jih v celoti izvajamo, jamstvo, da bo naše delo tudi dobičkonosno. So kot moderen stroj, ki omogoči povečati učinkovitost, ne garantira pa pozitivnega ostanka. Preveliko zanašanje na standarde, na nov stroj, lahko celo deluje negativno. Seveda pa moramo vsi zaposleni storiti vse, da to, pa tudi ostale pridobitve učinkovito izkoristimo in uporabimo za doseganje boljših rezultatov.

Še enkrat se lepo zahvaljujem vsem svojim sodelavcem in jim čestitam za dobro opravljeno delo za izpolnitev vseh pogojev za pridobitev certifikata ISO 9001.

mag. Franci Mlinar

Vlada je sprejela strategijo prestrukturiranja obutvene industrije

(nadaljevanje s 1. strani)

Poslovni rezultati Peka, Planike in še nekaterih manjših čevljarških podjetij so napovedovali katastrofo in nadaljnje odpušcanje zaposlenih.

Konec februarja letos sem bil poklican na ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ). Bili so v dilemi ali bi bilo boljše pustiti, da podjetja s težavami propadajo in ostane le tisto kar je zdravo, ali pa se spleča panogo podpreti in omogočiti podjetjem, da se prestrukturirajo in pripravijo na poslovanje na skupnem evropskem trgu. Takrat sem odgovoril, da se panoge ne da ohraniti na način, ko država z denarnimi subvencijami skuša pomagati samo tistim podjetjem, ki so že v izgubi, ostala pa medtem in tudi na račun podjetij v sanaciji »drsi« v še večje težave in nadaljnji propad. Bil pa sem tudi mnenja, da je čevljarško panogo smiselno podpreti samo v primeru, če se s pomočjo države zagotovi prenova podjetij na kadrovskem, razvojnem, tehnološkem, tržnem in finančnem področju. Le s celovito prenovo namreč lahko dvignemo konkurenčno sposobnost podjetij in zaposlenim omogočimo boljši zaslužek in ohranimo večino delovnih mest.

Avtor strategije prestrukturiranja čevljarško-predelovalne industrije mag. Bogomir Filipič

Potem so želeli, da to svojo trditev dokažem in podrobneje opredelim. Izdelal sem analizo stanja v čevljarški industriji v Evropski zvezi (EU), opredelil trende in nakazal, kako je mogoče slovensko čevljarško industrijo ohraniti. Po predstavitvi analize, se je pri ministrstvu za delo odločilo, naj pripravim predlog strategije prestrukturiranja.

Konec maja so se začele predstavitve le-te sindikatom, direktorjem čevljarških podjetij, državnemu zboru in drugim min-

istrstvom. Povsod je bila podprta brez večjih pripomb. Ko je bila usklajena še z ministrstvi, jo je vlada sprejela, hkrati s sklepi, ki zavezujejo ministrstva in druge državne institucije, da v okviru razpisov in sredstev, ki jih imamo na razpolago, prednostno podprejo čevljarška podjetja. V strategiji sem predvidel, da bi bilo potrebno za projekte prestrukturiranja nameniti okrog 150 milijonov nemških mark (DEM). Vlada je to sprejela in se odločila, da v okviru tega zneska v naslednjih petih letih sofinancira projekte znotraj panoge, ki bodo omogočili podjetjem, da se izkopljejo iz težav.

Osnovne ideje, na katerih temelji strategija so, da je znotraj panoge potrebno doseči povezovanje in sodelovanje, da je potrebno preprečiti medsebojno konkuriranje in zbijanje cene, da je potrebno združiti razvojne, tržne, nabavne in druge potenciale, da je potrebno določene funkcije poceniti in nekatere ojačati, da se je potrebno specializirati in doseči, da bodo vsa slovenska čevljarška podjetja delovala usklajeno (to je v svetu že splošen pojav). Le tako se bo mogoče preti evropski konkurenci – in preživeti.

Država se je torej odločila, da prvič v zadnjih petdesetih letih aktivno pomaga čevljarjem. Želi jih povezati in utrditi. Zato, da ta industrija preživi, je pripravljena vložiti 150 milijonov DEM. Alpina zato mora biti zraven.

Res pa je, da bomo od strategije dobili le toliko, kolikor bomo znali dobiti. Izkoristimo to, da bodo zaslužki nekoč boljši; in da bodo delovna mesta ostala.

mag. Bogo Filipič

Kakovost moramo dokazati še z delom

V ponedeljek, 26. septembra je bila v Sindikalni dvorani Alpine podelitev certifikata ISO 9001. Certifikat je generalnemu direktorju in predsedniku uprave mag. Franciju Mlinarju, podelil podpredsednik vlade Marjan Podobnik. Slovesnosti so se poleg predstavnikov uprave in poslovnega sveta Alpine, udeležili predsednik in predstavniki nadzornega sveta, predstavnika kapitalskega in odškodninskega sklada, predsednik sveta delavcev in oba predsednika sindikatov Alpine, poslovna partnerja Jakob Haugen z Norveške in Rolf Schaer iz Alpine Sports iz ZDA, predstavnik podjetja Repše Consulting, ki je pomagalo pri uvajanju sistema kakovosti ISO 9001, direktorji in predstavniki nekaterih žirovskih podjetij ter mnogi novinarji.

Veselih obrazov ob pomembnem dosežku. Direktor sektorja kakovosti Janko Rejc, generalni direktor mag. Franci Mlinar in direktor firme Consalting Albin Repše

Podelitve certifikata in novinarske konference so se udeležili tudi novinarji radia, televizije in časopisnih podjetij

Bomo znali sistem kakovosti pravilno uporabiti tudi tam, kjer je kakovost izrednega pomena? Po novinarski konferenci so si gostje ogledali še našo proizvodnjo.

Direktor sektorja kakovosti Janko Rejc je pozdravil vse navzoče. Nato je generalni direktor predstavil pomen certifikata ter navzoče seznanil s prizadevanji za boljše poslovanje, ki se izvaja v Alpini. Ob tem je omenil plan dobičkonosnosti, pogovore o dokapitalizaciji in kreditu Evropske banke za obnovo in razvoj, prenovo celostne podobe Alpine, združevanje slovenske čevljarke industrije, na koncu pa nanizal še nekaj podatkov o tekočem poslovanju.

»Sistem kakovosti ISO 9001 je zahteva po boljšem in kvalitetnejšem delu,« tako je sistem opisal direktor sektorja kakovosti Janko Rejc, ki je od začetka usklajeval izvajanje sistema in bil njegov glavni nosilec.

Besedo je povzel podpredsednik vlade Marjan Podobnik, ki je izrazil zadovoljstvo, da Alpina kljub krizi, ki vlada v čevljarstvo predelovalni industriji, sama išče možnosti in poti za dolgoročen razvoj. Vlada se zaveda nevarnosti, v katere bi lahko zašla podjetja te panoge, tudi zaradi nepremišljenih potez države, zato se trudijo, da bi preko ministrstev in razvojne družbe z raznimi ukrepi spodbudili razvoj. Sprejet je bil program prestrukturiranja čevljarstvo predelovalne industrije, kar naj bi pomagalo k razvoju te panoge. Ob tem je spomnil na Portugalsko, kjer je bila čevljarstvo predelovalna industrija v podobnih težavah, vendar so z ustreznimi ukrepi našli izhod in postali pomemben dejavnik na tem področju. Na koncu je podpredsednik vlade dejal: »Upam, da vam ne bo manjkalo energije, saj ste prav s svojo vztrajnostjo in odločnostjo ohranili svojo blagovno znamko, kar je za samostojno Slovenijo zelo

Alpina je eno od redkih podjetij v Evropi in prvo in edino obutveno podjetje v Sloveniji, ki ima ta certifikat. Smo pa prvi v Sloveniji, ki ima certifikat kakovosti tudi za področje maloprodajne mreže. S tem želimo več pozornosti posvetiti tudi končnemu kupcu in temu, da ustrezemo njegovim željam in potrebam.

pomembno.«

Vodstvu in delavcem Alpine je ob podelitvi certifikata kakovosti čestital in obljubil, da se bodo tudi na vladi trudili, da bo čevljarstvo predelovalna industrija našla pravo mesto in dosegla ustrezen razvoj ter zaključil z besedami: »Želim, da bi bilo še veliko takih in podobnih dosežkov, predvsem pa vam želim še nadaljnji uspešen razvoj.« Podpredsednik vlade Marjan Podobnik je nato podelil certifikat generalnemu direktorju Franciju Mlinarju. Sledila je novinarska konferenca, kjer so novinarji zastavili nekaj vprašanj v zvezi s poslovanjem Alpine in nameravanim združevanjem čevljarstvo predelovalne industrije Slovenije. Nekateri gostje so si nato ogledali še proizvodnji proces Alpine.

»Certifikat smo sicer pridobili, vendar pa je potrebno skrbeti za to, da ga bomo tudi obdržali. Veljavnost podeljenega certifikata je tri leta, po treh letih se celoten postopek certifikacije ponovi. V triletnem obdobju imamo občasna, v začetku polletna preverjanja. Prva taka presoja naj bi bila februarja naslednje leto,« je povedal direktor sektorja kakovosti Janko Rejc.

Jožica Kacin

Potrebna bo skrajna prilagodljivost

Tuji kupci s tekaškim programom zadovoljni; nekaj pripomb na ostalo smučarsko kolekcijo; na področju trekinga in roler (inline) programa slabi obeti

V torek in sredo, 29. in 30. septembra so nas obiskali kupci iz štirinajstih držav, z namenom, da vidijo novosti na tekaškem in smučarskem programu za zimo 1999/2000 in nam posredujejo informacije o razmerah na trgih ob zaključku prodaje naših poletnih programov.

Dobro predstavljen izdelek in pravilna informacija prav tako pripomoreta k boljšemu odzivu kupcev

Kupci so bili s predstavljenimi novostmi na tekaškem programu v celoti zadovoljni, kar nam daje zagotovila, da na svetovnem trgu lahko ohranimo svoj položaj vodilnega proizvajalca čevljev za smučarski tek. Več pripomb pa smo slišali pri smučarskem programu, kjer so kupci ugodno ocenili celotno carve kolekcijo. Pogrešali so lepše in bolj atraktivne modele za otroke in smučarje začetnike, to je za smučanje s smučmi s povečanim stranskim lokom, čevlje za izposojevalnice in obutev, ki bi bila primerna posebej za kupce kratkih smuč, katere so na nekaterih trgih že postale prava uspešnica.

Njihovo sporočilo je bilo jasno in v tej smeri bodo usmerjena naša prizadevanja v procesu izdelave potniške kolekcije.

Prav nič obetavne pa niso bile informacije naših kupcev o razmerah na trgih poletnih – trekking in roler programov. Ogromna ponudba, mnogo starih zalog, ki se prodaja po »vsaki« ceni, tržni neuspehi poznanih blagovnih znamk, pritisk proizvajalcev z daljnega Vzhoda, izjemna prilagodljivost glavnih akterjev na tržne razmere ter stalna prizadevanja za uveljavitev blagovnih znamk, so dogajanja, katerim so bili priča v zadnjih mesecih in iz katerih se da razbrati jasno sporočilo, da bodo tržni zmagovalci tisti, ki bodo vlagali v prepoznavnost blagovne znamke, od razvoja, preko proizvodnje, za konkurenčno ceno, do marketinških aktivnosti.

Boris Markelj

Obiskali so nas kupci iz štirinajstih držav

Razmere na trgu niso ugodne, toda mi se ne damo

Tudi to bi bil lahko moto poslovske konference, ki je bila od 14. do 17. septembra v Kranjski Gori. Vsi so namreč ugotavljali, da ni lahko. Izrečena je bila tudi marsikatera pikra beseda v zvezi s poslovanjem, prodajo, kvaliteto in marsičem, s čimer se srečujemo ob vsakodnevem delu, vendar je kljub temu na koncu prevladoval optimizem.

Poslovske konference so se udeležili poslovodje naših prodajal iz Slovenije, Hrvaške in Bosne, poleg njih pa so bili letos prvič tudi predstavniki iz Češke, Slovaške in pogodbenih prodajal iz Bosne. Delo je potekalo po skupinah v dopoldanskem in popoldanskem času, po vnaprej predvidenem programu. Višek dogajanja je bil v torek z modno revijo, ki je bila pripravljena v sodelovanju z društvom modnih oblikovalcev iz Ljubljane. Manekenke so predstavile našo obutev za pomlad poletje 1999, oblačila so prispevale Meti Metlika, Lisa iz Sevnice, Kroj iz Šk. Loke, Kors iz Rogaške Slatine, Almira iz Radovljice, Industirja usnja Vrhnika, Svila Maribor, optika Krstič pa je nastopajoče opremila z očali. Po zaključeni modni reviji so bili sestanki posameznih skupin z generalnim direktorjem in direktorjem domače prodaje. Najpomembnejše in najzahtevnejše delo pa je naročanje obutve, saj je od dobre izbire odvisen tudi končni rezultat prodaje.

Modna revija je navdušila vse prisotne

kako POSLUJEMO

Sklepi nadzornega sveta, sveta delavcev, uprave, mnenja lastnikov, menagerjev, delavcev, sindikata...

Eleganca v modnih čevljih iz skupine Luisa

Modno revijo je odprl direktor domače prodaje, nato pa je predal besedo generalnemu direktorju Franciju Mlinarju, ki je najprej spregovoril o rezultatih poslovanja v prvem polletju.

Povedal je tudi, da z rezultati v maloprodajni mreži nismo povsem zadovoljni. Vrednostno je sicer prodaja boljša, vendar pa opažamo nekoliko manjšo količinsko prodajo. Uvožena obutev se ceni, saj se ukinjajo carine, stroški izdelave in materiala pa naraščajo. Generalni direktor je tudi povedal, da smo v avgustu izpolnili pogoje za pridobitev certifikata ISO 9001 in da smo prvi v Sloveniji, ki smo dobili certifikat tudi za maloprodajo.

V naših prodajalnah bomo nadaljevali s prenovo prodajaln, da bomo lepe sodobne modele ponudili tudi v primernih prodajnih prostorih.

Opozoril je tudi na predvideno dokapitalizacijo in predstavil plan izboljšanja dobičkonosnosti.

Poudaril je, da ima pri tem pomembno vlogo prav maloprodajna mreža, saj poleg kvalitetnega izdelka, tudi lepo urejena prodajalna in ustrezna postrežba lahko pripomore k boljšemu rezultatu in zadovoljstvu naših kupcev.

Generalni direktor je spregovoril tudi o vključevanju Alpine v prestrukturiranje čevljarske industrije, o nameravani prenovitvi zunanje podobe podjetja ter planu za naprej.

Tudi direktor domače prodaje Aleš Dolenc je povedal, da z rezultati v prvih osmih mesecih v prodaji niso najbolj zadovoljni. Res je, da poslujemo v okviru začrtanih planov, ni pa predvidenega povečanja prodaje. V Sloveniji smo prodajo povečali za 8 %, kar sicer ni slabo, vendar smo precej vlagali v obnove in zato bi pričakovali nekoliko boljšo prodajo. Tudi razmere na Hrvaškem so podobne. Tudi tu je promet nekoliko nad planom, vendar manj kot bi realno pričakovali. V Bosni sicer prodaja raste, vendar je tržišče še zelo nestabilno. Na to vplivajo mnogi dejavniki, med drugim tudi razni ukrepi države, carine, davki in druge dajatve, ki se stalno spreminjajo. Neugodno je tudi dejstvo, da se povečuje prodaja iz dokupa, količinsko pa pada prodaja doma

Generalni direktor mag. Franci Mlinar in direktor domače prodaje Aleš Dolenc sta prisotne seznanila s poslovanjem Alpine in planom dela za naprej.

izdelane obutve. Ob znižanju v mesecu juliju smo imeli v Sloveniji sicer zelo dobro prodajo, vendar je bil zaradi nižjih cen tudi zaslužek manjši.

V zadnjem času smo odprli kar nekaj prenovljenih prodajaln, te aktivnosti pa bomo nadaljevali tudi v prihodnje. Prodajno mrežo bomo širili tudi s pogodbenimi prodajal-

nami tako v Sloveniji, na Hrvaškem, Bosni kot tudi drugod. Tečejo tudi razgovori s partnerji o odprtju prodajalne na Slovaškem in Češkem.

»Razmere na trgu niso ugodne. Konkurenca je velika, vendar pa bo še hujša. Že sedaj 20 % slovenskega trga zasedajo proizvajalci in trgovci, ki jih pred petimi leti še ni bilo. Tudi težave, ki jih imata Peko in Planika nam ne koristijo. Mnogi ne ločijo, da so to tri različne firme in mislijo, da smo tudi mi v podobnih težavah, s čimer pa izgublamo zaupanje. Tudi svež denar firmam z izgubami, vpliva na cene izdelkov in s tem se postavlja vprašanje cenovne konkurenčnosti. Vendar mi se ne damo. Imamo ustrezne izdelke in pravi odnos med ceno in kvaliteto. Naša priložnost je dober razvoj lastnih modelov, ki pa jih bomo ustrezno dopolnili z izbranim dokupom,« je zaključil Aleš Dolenc.

Jožica Kacin

K svečanemu oblačilu še primeren čevlji iz skupine Gala

Poslovodska konferenca je tudi priložnost za mnoge poslovne pogovore in srečanja. Stanko Kranjc se pogovarja s predstavniki iz Češke, skupina z Alešem Dolencem pa ureja še zadnje podrobnosti pred napovedano modno revijo.

Vida Balantič poslovodjem tudi svetuje, kako naj v različnih okoljih izbirajo pravo obutev, da bo prodaja uspešnejša.

Upravni odbor Alpine Impex: »Razmere v Bosni so sicer težke, vendar je prav zdaj pravi čas, da poskušamo osvojiti tržišče.«

Sestal se je tudi upravni odbor Alpine Impex

V Kranjski Gori je bila tudi prilika, da se sestane upravni odbor Alpine Impex. Udeležili so se ga štirje člani in direktor Alpine Impex Dževad Karić.

Alpina Impex je imela devet prodajaln, vendar jih za sedaj deluje le šest, in sicer: Sarajevo I, Sarajevo III, Travnik, Zenica, Tuzla in Bihač. Objekt, kjer je bila prodajalna Sarajevo II, je porušen in ga nameravajo preurediti v skladišče. Prizadevajo se, da bi na novo pridobili tudi objekt v Mostarju, ki je v celoti porušen. Posluje tudi prodajalna v Banji Luki, vendar zaradi političnih vzrokov še ni vključena v Alpino Impex.

Prav tako kot drugod, tudi v Bosni skušajo širiti trg s pogodbenimi prodajalnami. Tako že deluje prodajalna v Gračanici, letos pa nameravajo v sodelovanju s KTK Visoko odpreti še eno prodajalno v središču Sarajeva, v Visokem in v Goraždu.

Člani upravnega odbora so pregledali rezultate za prvih šest mesecev letošnjega leta in skušali najti vzroke za izgubo ob polletju ter ukrepe za zmanjšanje stroškov. Trg v Bosni je zelo nestabilen, kupna moč prebivalstva nizka, dajatve državi pa visoke. Prisotni so analizirali razmere in na podlagi planiranih prihodkov izdelali plan poravnave dolga Alpine Impex do konca letošnjega leta. Alpina Žiri in Alpina Italija sta glavni dobavitelj za Bosno. Po zagotovitvi direktorja Dževada Karića podjetje drugih večjih upnikov nima. Kljub izgubi, ki jo ima Alpina Impex, pa so bili prisotni mnenja, da je potrebno prodajno mrežo širiti kot je predvideno. Do zime bi bilo nujno vsaj nekoliko usposobiti prodajalno v Zenici. V zelo slabem stanju je tudi prodaj-

alna Sarajevo I, ki ustvari skoraj polovico vsega prometa v Bosni. Čeprav nismo lastniki teh poslovnih prostorov, je adaptacija nujna. Prodajalno pa bo potrebno ob prenovi zapreti, zato bodo morali za dela izbrati mesec, za katerega se predvideva najmanjši izpad prodaje.

Direktor domače prodaje Aleš Dolenc trenutne razmere v Bosni ocenjuje takole: »Računamo, da se bo rezultat Alpine Impex do konca leta izboljšal in da bomo poslovali pozitivno. Trenutne razmere so sicer težke. Zaradi gospodarske krize pa so bosanska podjetja v težavah in je zato pravi čas za pridobivanje dodatnih prodajaln. S tem naj bi povečali promet in ob približno enaki zalogi sprostili sredstva za tekoče poslovanje, kar bo tudi zmanjšalo stroške firme v primerjavi s prometom.«

Jožica Kacin

Dževad Karić, direktor Alpine Impex

Grosistični kupci dobro ocenjujejo našo pomladno-poletno obutev

Tudi naši grosisti so zbrali naročila za pomladno poletno sezono. Tako imenovano zaključevanje je bilo v sklopu poslovodske konference v Kranjski Gori, obutev pa so predstavili tudi na štajerskem, nekateri kupci pa so se oglasili kar v Žireh.

Iz Šmartna pri Litiji sta prišla Marina in Franci Kralj. Imata pro-

kot pravijo naročanju, je letošnjo kolekcijo ocenil: »Krasna, super... Kar nekaj sem izbral. Smo specializirana trgovina za čevlje v srednjem in višjem cenovnem razredu. Stranke pridejo k nam tudi zaradi tega, ker vedo, da prodajamo Alpino obutev,« je razlagal. »Od slovenskih proizvajalcev imamo le še čevlje Kopitarne Sevnica in Bora

Da so se kupci laže odločili, je Anuška Kavčič predstavila glavne značilnosti modelov. Marina in Franci Kralj sta prišla iz Šmartna pri Litiji

dajalno tekstila in obutev. V njunem podjetju je zaposlenih pet delavcev. Čeprav imajo trgovino že osem let, so pri prodaji obutev začetniki. Začeli so s prodajo športne obutev, sedaj pa so se odločili tudi za modni program. Z Alpino sodelujejo že tri leta in so zadovoljni.

»Vaša kolekcija je vsako leto dobra in nimamo problemov z izborom. Najboljši so bolj klasični ženski modni čevlji. Vedno je kaj novega in zmeraj najdemo, kar si želimo. Tudi kvaliteta je dobra, saj do sedaj ni bilo nobenih reklamacij. Sicer pa poznavalec takoj vidi ali je čevlj dober ali ne, ali ustreza nogi,« sta pripovedovala Marina in Franci.

Kosič, d. o. o. je družinska firma. Poslujejo štiri leta. Gregor Kosič, ki je prišel na zaključevanje,

Preden se kupec odloči za naročilo skrbno pregleda vse podrobnosti. Predstavnika iz firme Kosič iz Ilirske Bistrice sta bila z našo obutvijo zelo zadovoljna

Laško, ostalo pa uvažamo iz Italije. Stranke gledajo, da je kupljena obutev udobna in kvalitetna, cena niti ni tako pomembna.«

Iz Trgovskega podjetja Usnje iz Celja so prišli kar trije predstavniki.

Podjetje od leta 1990 posluje kot družba z omejeno odgovornostjo in ima zaposlenih petindvajset ljudi. Imajo dve prodajalni v Celju, drugače pa se več ukvarjajo z veleprodajo. Na začetku svojega delovanja so prodajali zaščitno obutev, kasneje pa so program dopolnili tudi z modnim programom, usnjeno galanterijo in usnjeno konfekcijo. Njihov moto je, po besedah direktorja Janeza Klanjška, ponudba kvalitetnih izdelkov, v urejenih prodajnih prostorih, predvsem pa naravni materiali.

»Alpino poznam že zelo dolgo. Že v prejšnji službi sem sodeloval z vami in sem poznal delavce iz nabave, ki pa jih danes ni več. Imate zelo dobro žensko obutev. Pri moški kolekciji pa pogrešam lahek usnjen model, narejen v celoti iz naravnega materiala, ki bi bil primeren za vroče poletne dni.

Janez Klanjšek, direktor Trgovskega podjetja Usnje Celje

Mislim, da takega čevlja ni na našem tržišču. Zase, če je le možno kupim slovenski proizvod. Spomnim se, da sem v Avstriji videl model, ki mi je bil všeč, vendar sem si rekel, da si bom nekaj podobnega izbral raje doma. Toda žal zelenega nisem našel,« je med drugim povedal Janez Klanjšek, medtem ko sta poslovodkinji prodajaln Cvetka Pušnik in Danica Rep ogledovali razstavljeni obutev.

Jožica Kacin

Značilnosti pomladno poletne modne obutve

Pri obutvi za pomlad poletje 1999 se pri oblikah kopit še vedno pojavljajo različni tipi, tako da ne moremo postaviti neke nove splošne modne zapovedi. Pojavlja se tip kopita kot je značilen za *Galo in Donno*, s tako imenovano kare priskano konico, pa tudi bolj okrogle konice, kot so pri kopitu *Vita*. Še vedno je prisotna plavutasta oblika konice, ki je značilna za *Rebecca*. Novost v tej pomladno – poletni kolekciji je asimetrična oblika konice na različnih višinah peta in na različnih tipih čevljev, od športne pa do elegantne izvedbe. Skoraj povsem pa je s tržišča izginila koničasta oblika kopita, ki se je pojavila kot novost kolekcije pomlad poletje 1998. Tako v letošnji kolekciji ni več grupe *Edith*, ki je bila narejena po teh modnih zapovedih.

Velik poudarek je na elegantnih sandalah z visoko peto, ki je lahko oblečena v barvo zgornjega

usnja ali pa iz polisterola. V tem primeru je podplat največkrat iz *TR* materiala, kar omogoča prožno hojo.

Še vedno se pojavljajo nižje, širše, bolj čolaste pete. Za vse tipe obutve je še vedno značilen okvirec, ki poudarja linijo kopita.

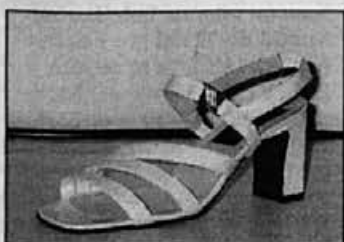
Največ obutve je še vedno v črni napi, veliko pa je tudi lepih odtenkov rjave barve. Močno je prisotna siva (antracitna) barva v napi in v tekstilu. Veliko je tudi svetlečih materialov v črni, sivi in svetlejših barvah; uporabljajo se enobarvni in večbarvni plazilci (reptili), nekaj je tudi eurogolfa in golfa. Pri sandalah se pojavljajo lakasti (klobasasti) trakovi. Pri bolj športnih izvedbah čevljev oz. čevljev za mlade se pojavljajo cepljenci in nubuki v različnih barvnih odtenkih.

Andreja Kopač

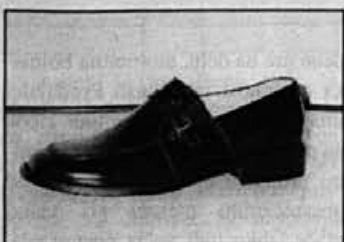
Poslovodkinji iz prodajaln Trgovskega podjetja Usnje iz Celja

Najbolje sprejet model za sezono pomlad poletje 99 – Tiffany

Sandal iz skupine Pepita z moderno peto in jermenčki

Eden izmed modelov skupne Valentino

Največ naročil za ženske modele Tiffany

Zbrana so okvirna naročila za pomladno poletno sezono. Poslovodje in grosistični kupci so se največ odločali za modele iz skupine Tiffany, največ v rjavi barvi; dobro je bil sprejet tudi model v črni barvi.

Dobro je bila sprejeta skupina *Gala*, predvsem v črni, pa tudi v bež barvi. Obutve v modri barvi je naročene manj, vendar pa ta barva lepo dopolnjuje izbiro.

Letošnja novost je obutev iz skupine *Luisa*. To so salonarji z asimetrično konico, asimetričnim izrezom in modno ožjo peto. Kupci so naročali črne, veliko pa se jih je odločilo tudi za zelo moden antracit (temno siv) model. Veliko zanimanje je bilo tudi za nov model iz skupine *Vita*.

Pri sandalah so količine naročil razporejene bolj enakomerno in med skupinami ni večjih odstopanj. Za kupce so bile zanimive skupine *Donna*, *Tonja* in *Julija*. Pri barvah prevladujejo črna, bela in rjava.

Tudi obutev skupine *Kim* je bila zanimiva, saj je to udobna obutev, primerna za lahko poletno hojo.

Kupci so bili zadovoljni tudi z moškimi modeli. Skupina *Valentino* je narejena iz svetlečega usnja, imenovanega eurogolf, kar poudarja eleganco. Tudi podplati in podloga je iz naravnega usnja. To skupino moških čevljev so kupci naročali v rubin, bordo in črni barvi. Veliko zanimanje je tudi za moški čevljev z oznako *Bruno*. Izdelan je iz črnega šavroja, tudi podplati in podloga je iz naravnega usnja. Še vedno pa je pri moških največ povpraševanja po obutvi, ki ima udoben, brizgan podplati.

Anuška Kavčič

Nov model modernega salonarja z asimetrično konico in modno peto

Model iz skupine Vita z okroglo konico

Sandal iz skupine Julija

Kjer je plača skupek podatkov, je potreben tudi pravilen obračun

V Alpini je zaposlenih več žensk kot moških, prav tako v nekaterih oddelkih prevladujejo ženske. Mogoče bo kdo rekel, da dekleta, ki jih danes predstavljamo sploh niso oddelki. Res jih je malo, v primerjavi z oddelki v proizvodnji, toda po drugi strani so pomemben vezni člen. Saj ljudje hodimo v službo predvsem zaradi plače. Da pa so te take kot so določene (z besedo zaslužene, bi se večina ne strinjala, ker bi trdila, da zaslužijo več), skrbijo na obračunu plač.

V tem mini oddelku dela pet delavk. Anka Jereb kot vodja ter Mihela Jesenko, Silva Mrovlje,

Anka Jereb

Anica Starman ter Majda Žgavec, ki dela na Colu.

Anka Jereb kot vodja skrbi, da poteka vse tako kot je potrebno. Če pride do težav, se pogovorijo in skušajo zadeve rešiti čim boljše.

»Največ dela imamo po prvem v mesecu, ko se zberejo vsi podatki in jih je treba vnesti v računalnik, da potem lahko izračunamo plače. Večen problem, s katerim se ubadamo, je, da nam iz oddelkov in služb prepozno oddajajo razno dokumentacijo. Iščemo bolniške liste, zaradi premeščanj, predvsem v proizvodnji poizvedujemo o spremembah pa še cel kup podobnih zadev je, ki jih je potrebno reševati sproti in ki vzamejo precej časa.

Ko vnesemo podatke v računalnik, imamo najprej kontrolo ur in minut. Tako imenovane kontnike pri individualnih normah damo tudi v oddelki, tako da lahko vsak pregleda, če je obračun pravilen. Ko se uskladijo ure za režijske delavce in minute za normirana dela, se v raču-

nalnik vnesejo končni podatki, na podlagi katerih se izračunajo plače. Sledi glavna kontrola, kjer se še enkrat preverijo podatki, predvsem zneski pri plačah. Te kontrole so točno planirane za vse leto naprej, tako kot tudi izplačilni dan. Ko je opravljena končna kontrola, se napravi izpis plač na plačilnih listah,« je Anka Jereb kratko opisala delo, ki poteka od konca meseca pa tja do izplačilnega dne, ko obračunovalke plačilne liste odnesejo delavcem.

»V našem oddelku je bilo ne tako dolgo nazaj precej več delavk. Vse odhode pokrivalo tako, da delo prevzamemo ostale. Nekaj časa se to sicer da nadomestiti, saj se tudi sistem dela z uvedbo računalnikov in tudi sistemom obračunov

Od bruto plače plača delodajalec še 15,9 % prispevkov, in sicer:

8,85 % za invalidsko in pokojninsko zavarovanje
6,35 % za zdravstvo
0,06 % za zaposlovanje
0,10 % za porodniško varstvo
0,52 % za poškodbe pri delu in poklicne bolezni

proizvodnje spreminja, toda kljub temu so neke meje. Z odhodom Vere Miklavčič se je število delavk prav v teh dneh zmanjšalo. To pomeni uvajanje v novo, drugačno delo in več dela za druge. Nekaj časa bo res težko, toda upamo, da bo z uvedbo kodnega sistema obračuna pri normah, delo za nas precej poenostavljeno,« je povedala Anka Jereb.

Anka Jereb obračunava plače za montažo modne obutve, sedaj pa prevzema še obračun za orodjarno in vzdrževalno službo. Kot vodja mora skrbeti, da delo obračunovalke poteka tako kot je potrebno. Zadolžena je tudi, da končni obračun za celotno podjetje dostavi agenciji za plačilni promet, da potem delavci dobimo plače. Spremlja tudi zakonodajo s področja plač v zvezi z davki, prispevki, dohodninsko zakonodajo in podobno. Med drugim skrbi tudi za

izvrševanje sodnih in davčnih odločb, ki so povezane z odtegotvanjem plač delavcem, skrbi za izplačila po pogodbah o delu in opravlja še vrsto drugih del.

Mihela Jesenko je delavka, ki ima v oddelku za obračun plač najdaljši staž. Teče ji trideseto leto delovne dobe, ki jo je v celoti prebila v Alpini. Mihela obračunava plače za oddelke brizgane obutve, športno

Mihela Jesenko

montažo ter za obrate v Rovtah, Šentjoštu, Gorenji vasi. Poleg obračuna plač pa opravlja tudi obračun proizvodnje za montažo športne obutve. Obračun proizvodnje je spremljanje stroškov, ki nastanejo v proizvodnji z izdelavo določenega izdelka ali polizdelka.

»Tako kot ostalim sodelavkam, je tudi meni z odhodom ene delavke pripadlo dodatno delo. Po novem bom morala obračunavati proizvodnjo za orodjarno in vzdrževanje, kar je zame, zaradi načina obračuna,

Plačuje se tudi poseben davek na izplačane plače, ki ga plača delodajalec.

Do zneska bruto 110.000,00 SIT davka ni, nato pa se davek giblje od 2 % do 15 %, odvisno od višine plače. V Alpini se tega davka ne plačuje za blizu 2/3 delavcev.

novost,« je kar malo s skrbo, povedala Mihela Jesenko.

Čeprav so vse delavke razporejene na obračun plač, pa ima vsaka svoje delo in z njim tudi posebnosti. Silva Mrovlje obračunava plače za tako imenovane skupne službe, prodajalne ter za prikojevalnico in šivalnico v Žireh. Režija ima tako imenovani CAD 09 sistem. To je registracija prisotnosti z karticami.

»Takega načina smo se kar lepo naučili in ni večjih problemov. Program je naravnano tako, da opozarja na manjkajoče ure ali nepravilne registracije. Seveda je pri tem dodatna kontrola potni nalog, dovolilnica za izhod ali dovolilnica za koriščenje dopusta. Če stanje ne izkazuje prave slike, se pogovorim s tajnicami sektorjev,

Silva Mrovlje

včasih pa tudi s samimi prizadetimi in stvar uredimo. Največ napak je, ker delavci ob izhodu ali pa tudi prihodu, če gre za koriščenje ur ali službeno pot, ne pritisnejo prave oznake,« je povedala Silva Mrovlje.

Pri prodajalnah je sistem obračuna grajen na personalnih obračunih, ki jih poslovodja mesečno pošiljajo za vse delavce v prodajalni. V tem poročilu so nave-

Nadomestilo za bolniško odsotnost do 30 dni gre v breme podjetja. Osnova za izračun je plača za pretekli mesec. Nadomestilo pa znaša 80 % plače. Nadomestilo nad 30 dni gre v breme zavoda za zdravstveno zavarovanje. Osnova za izračun je plača izplačana v preteklem letu, povečuje pa se v skladu s povprečno bruto plačo v RS za predpretekli mesec. Nadomestilo znaša 90 % plače.

dene ure na delu, morebitna bolniška odsotnost in dopust. Prodajalci imajo plače obračunane tudi glede na promet, zato so med posameznimi prodajalnami, ali pa tudi med posameznimi meseci pri višini plače lahko tudi večja odstopanja.

Pri obračunu norme za šivalnice se postopoma uvaja kodni sistem.

Ali veste...

Da znašajo prispevki iz bruto plače skupaj 22,10 %.

Od tega je: 15,5 % za invalidsko in pokojninsko zavarovanje
6,36 % za zdravstveno varstvo
0,14 % za zaposlovanje
0,10 % za porodniško varstvo

To pomeni, da ob opravljenem delu delavka na dnevni obračun nalepi kodo, čitalnik pa bo nato sam odbral in seštel minute. »Ko bo sistem stekel, bo delo precej lažje in manj zamudno,« je bila navdušena Silva in tudi druge so se s tem strinjale.

Anica Starman obračunava plače za sekalnico ter za delavce proizvodne režije oz. razvojnih

Za nesreče pri delu nadomestilo do 30 dni krije v celoti podjetje, nad 30 pa zavod. Nadomestilo je 100 %, osnova pa ista kot velja za bolniške do 30 oziroma nad 30 dni.

Anica Starman

oddelkov. Poleg tega ureja vse potrebno v zvezi z izplačilom nadomestila za bolniško odsotnost za vse delavce Alpine. Dneve bolniške odsotnosti za posameznega delavca vnese v računalnik. V primeru, da je bolniška refundirana s strani zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, naredi izračun in da zahtevek za refundacijo ter poskrbi, da zavod nakaže sredstva. Včasih je skrbela tudi za refundacije plač za delavke na porodniškem dopustu, vendar po novem dobivajo te delavke plače neposredno od ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Še vedno pa je potrebno dati poročila o plači delavke, ki bo nastopila porodniški dopust, saj je plača osnova za izplačilo nadomestila za porodniški dopust.

Nadomestilo za nego in spremljanje v celoti krije zavod. Osnova je ista kot pri boleznih nad 30 dni.

Anica je zadolžena tudi za obračun potnih stroškov za odhode na zdravljenje in preglede izven kraja svojega prebivališča, za izvrševanje administrativnih prepovedi za delavce, ki najemajo kredite.

»Zaradi odhoda delavke, ki je imela obračun plač za oddelek ter-

Za poškodbo izven dela je nadomestilo prve 30 dni v breme podjetja. Nad 30 dni nadomestilo izplača zavod. Nadomestilo je 80 %.

moplastov, bom prevzela še obračun plač in obračun proizvodnje za ta oddelek,« je povedala Anica Starman.

»Ker je obračun za vsak oddelek nekoliko drugačen, je to zame novost. Delo, ki ga opravljam je zelo natančno, vsak mesec se pojavljajo konice. Takrat si ne moremo privoščiti nikakršne odsotnosti, saj mora biti delo v celoti opravljeno.«

Potni stroški za odhod na zdravljenje ali zdravniški pregled izven kraja bivališča se povrnejo, če znašajo v enem mesecu več kot 3 % povprečne plače v republiki Sloveniji. Trenutno je to 1.111,00 SIT. Izračuna se kilometrina v višini 10 % cene super bencina krat prevoženi kilometri, če zavarovanec potuje z avtom, oziroma znesek po priloženih vozniških kartah, če zavarovanec potuje z avtobusom. Od tako dobljenih stroškov se odšteje zgoraj navedeni znesek, razliko pa prejme zavarovanec.

Majda Žgavec obačunava plače za oddelek na Colu in Kalu. V letošnjem letu je dopolnila dvajset let delovne dobe. Ves čas opravlja podobna dela na Colu, res pa je, da se je v dvajsetih letih marsikaj spremenilo. Predvsem je precejšnja revolucija naredil računalnik, kar pa je pravzaprav splošno pravilo. Kar je dela s samim obračunom, je podobno kot pri ostalih obračunovalkah. Ker pa Majda dela na Colu, kjer je edina delavka v pisarni, se ukvarja še različnimi bolj kadrovskimi zadevami.

»Delavci se za urejanje raznih zadev v zvezi z delovnim razmerjem obračajo name. K meni prinesejo razne dokumente in obrazce, jaz pa jim skušam pomagati, da dobijo izpolnjene, da potem lahko zadeve urejajo naprej. Sem tudi neke vrste telefonistka. V proizvodnji sicer imajo telefon, vendar obstaja nekakšna domena, da klice sprejemam jaz,« je razlagala Majda. Vsak mesec enkrat pride v Žiri na glavno kontrolo plače. Tudi njo čaka nekaj dodatnega dela. Pogovarjali so se o raznih dodatnih delih, vendar se pojavlja problem, ker ni računalniške povezave z Žirimi in zato so možnosti nekoliko omejene.

Jožica Kacin

Velika odsotnost zaradi bolniških izostankov

V zadnjih nekaj letih se vedno več podjetij (Sava, Revoz) odloča za celovitejši pristop k reševanju problema odsotnosti zaradi bolniških izostankov ter odsotnosti zaradi nesreč pri delu.

Skupna ugotovitev podjetij, ki bolniške izostanke že več let spremljajo, je, da ti niso samo zdravstveni problem, ampak so vezani na različne dejavnike, kot so npr. motivacija za delo, pogoji dela, odnosi na delovnem mestu, odnosi med delavci in nadrejenimi, delovna disciplina ter splošna klima v podjetju. Bolniška odsotnost zaradi slabega zdravja je kot vzrok za odsotnost navedena šele kot manj pomemben dejavnik.

Podjetja, ki si že dalj časa prizadevajo za zmanjšanje bolniške odsotnosti, so z organiziranim pristopom in primernimi ukrepi že zmanjšala število bolniških dni.

Alpina se po odsotnosti zaradi bolniškega dopusta uvršča (primerjava s Planiko in Savo) nekje na sredino. V nadaljevanju bomo s podatki prikazali kolikšna je odsotnost zaradi bolniške v letu 1997 ter primerjali tudi odsotnost v prvi polovici leta 1998.

Bolniški dopust razlikujemo po razlogu za bolniško ter glede na to, kdo je plačnik oz. kdo je dolžan zagotoviti nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela zaradi bolezni. Nadomestilo za bolniški dopust do 30 dni izplačuje podjetje, v katerem delavec dela, nadomestilo nad 30 dni pa Zavod za zdravstveno zavarovanje (v nadaljevanju Zavod). Višina nadomestila je različna, odvisna od razloga za zadržanost npr. bolezen, poškodba, nega... Porodniški dopust ne sodi med bolezenske odsotnosti. Kljub temu bomo tudi za porodniški dopust nanizali določene podatke. Nadomestilo zanj izplačuje ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Bolniški dopust glede na fond ur in deleže plačnikov

V letu 1997 ugotavljamo v Alpini 6,7 % bolniško odsotnost, kar pomeni 24103 bolniških dni. Alpina je bila dolžna pokriti nadomestilo za 16701 dni (4,6 %), Zavod pa je nadomestil 7401 dni bolniškega dopusta (2,1 %).

V prvi polovici leta 1998 je opazen porast bolniške odsotnosti na 7,2 %, s tem, da se je povečal delež bolniških dni, za katere plačuje nadomestilo Zavod.

Bolniški dopust po številu koristnikov

Zanimiv je podatek, ki pove, koliko ljudi je v lanskem letu koristilo bolniški dopust. Teh je bilo kar 71 % oz. 982 delavcev (v prvi polovici leta 1998 56 % oz. 706 delavcev). Največ koristnikov bolniškega dopusta je med delavci v obratu Šentjošt (86 %), takoj za njimi pa je obrat Col (85 %). Sledijo Rovte (77 %) in Gorenja vas (74%).

Oddelki v Žireh imajo 70 % koristnikov bolniškega dopusta. Položaj je od oddelka do oddelka zelo različen in je odvisen od organizacije dela, starosti delavcev, deleža žensk v oddelku (nega za otroka) itd. Nekateri oddelki v Žireh skoraj ne poznajo bolniškega dopusta. V MPM je bolniški dopust koristilo 40 % delavcev.

Stanje števila koristnikov bolniškega dopusta v prvi polovici leta 1998 je nekoliko boljše. V Žireh in Gorenji vasi je imelo bolniški dopust približno polovica delavcev, v Rovtah 64 %, v Šentjoštu 74 %, v MPM 28 %. Izrazito izstopa le obrat Col, kjer je že v prvi polovici leta koristilo bolniški dopust kar 82 % delavcev, to pomeni – od povprečno 164 zaposlenih kar 134 delavcev.

Dnevna odsotnost delavcev

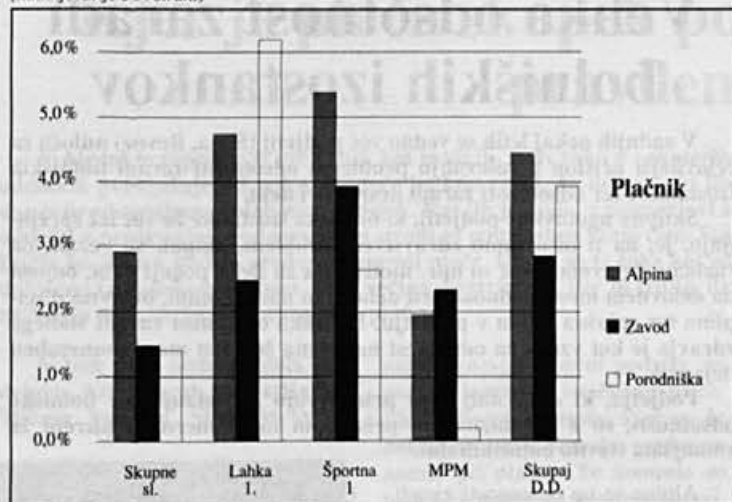
V letu 1997 je bilo zaradi bolniškega dopusta vsak dan odsotnih 92 delavcev, če pa upoštevamo še porodniški dopust se dnevna odsotnost poveša kar na 144 delavcev. Do junija 1998 se dnevna odsotnost ni bistveno zmanjšala (na 89 oz. 138 – z upoštevanjem porodniškega dopusta). Primerjali smo odsotnost po posameznih mesecih, ki je zelo zanimiva. Najvišja odsotnost je bila februarja in marca, ko je bil čas gripe in raznih prehladov. V teh dveh mesecih je tudi največ odsotnosti za nego otroka (nalezljive bolezni – norice itd.). Maja se je dnevna odsotnost zelo znižala, junija pa ponovno nekoliko narasla. Bolniška za nego otroka je v teh dveh mesecih nizka.

Povprečna bolniška odsotnost

V letu 1997 znaša povprečna bolniška odsotnost v Alpini 17 dni oz. 140 ur. 39 % delavcev koristi bolniški dopust do 17 dni, 31 % delavcev pa ima bolniški dopust nad povprečjem Alpine. Statistika kaže se težnjo daljše bolniške odsotnosti, to je nad 5 mesecev.

(nadaljevanje na str. 10)

(nadaljevanje z 9. strani)

Delež bolniške odsotnosti po linijah za 1. polletje 1998

V obdobju od januarja do junija 1998 položaj ni bistveno drugačen kot v preteklem letu. Več je delavcev, ki bolniškega dopusta še niso koristili (44 %).

Invalidi in bolniški dopust

Invalidi, ter delavci, ki čakajo na invalidsko ocenitev, so posebna kategorija delavcev, pri katerih bolniški dopust še posebej spremljamo. Trenutno je v Alpini zaposlenih 21 invalidov II. kategorije, ter 21 invalidov III. kategorije. V lanskem letu je bolniški dopust invalidov predstavljal 13,9 % celotnega bolniškega dopusta v Alpini. V prvi polovici letošnjega leta se je ta odstotek znižal na 10,7 %. Največ bolniškega dopusta je pri delavcih, ki čakajo na invalidsko ocenitev, oziroma pri invalidih, ki še čakajo na rešitev svoje pritožbe na invalidski komisiji II. stopnje. Ker so to zelo dolgi postopki, take bolniške trajajo tudi več mesecev in celo več kot leto. V prvi polovici letošnjega leta je bilo na invalidski ocenitvi 16

naših delavcev, invalidsko upokojena je bila 1 delavka, le 1 delavka pa je pridobila novo kategorijo.

Odsotnost z dela zaradi nesreč pri delu

V letu 1997 smo evidentirali 43 poškodb na delu, oziroma na poti na delo. Poškodovanci so imeli skupno 564 dni bolniškega dopusta. Najpogostejše poškodbe so urezi in stiski, oziroma poškodbe prstov.

V prvi polovici letošnjega leta je stanje nesreč podobno.

Primerjava podatkov iz zadnjih desetih let nam pove, da bolniški dopust v Alpini narašča. Vsaka odsotnost – tudi bolniška, predstavlja za podjetje strošek, hkrati pa povzroča velike težave pri organizaciji dela. Zato tudi v Alpini razmišljamo o uvedbi določenega delovanja na tem področju, saj nas pozitivne izkušnje drugih podjetij k temu še dodatno vzpodbujajo.

Mihaela Oblak

Varnost in zdravje pri delu

Varnost in zdravje pri delu je zagotovljeno z ustavo ter zakoni in podzakonskimi akti v državnem merilu. V tem trenutku je naš najpomembnejši zakon, Zakon o varnosti zdravlja pri delu (ZVZD) v temeljitem spreminjanju.

Predlog zakona je izšel letos, 4. avgusta v Poročevalcu (državnega zbora) št. 51, pripravljen je za drugo branje v državnem zboru. Žal pa je zelo vprašljivo ali bo predlog zakona vzdržal strokovno kritično presojo. Zagotovo ga bo potrebno ponovno temeljito dopolniti.

Do sprejetja novega zakona v državnem zboru bomo uporabljali sedanji veljavni zakon in tudi podzakonske akte. Nekateri naši podzakonski akti (pravilniki) so namreč zelo kritični, nekateri celo problematični. Po priporočilu državnega zbora smo v kritičnih primerih dolžni upoštevati varnostne in tehnične normative Evropske unije (EU), s katero želimo uskladiti našo tehnično in drugo zakonodajo.

Nekatera določila novega zakona bodo ostala, saj so v skladu s sprejetimi konvencijami mednarodne organizacije za delo. Naj navedemo le nekaj izvlečkov:

– Delodajalec sme dati nevarne snovi v uporabo delavcem samo pod pogojem, da so opremljene z listino v slovenskem jeziku, v kateri je proizvajalec oziroma dobavitelj v skladu s posebnimi predpisi navedel vse varnostno-tehnične podatke, ki so pomembni za oceno tveganja pri delu

– Vsak delodajalec mora izdelati in sprejeti izjavo o varnosti v pisni obliki, s katero določi način in ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravlja pri delu. Ob vsaki novi nevarnosti je potrebno izdelati ponovno presojo.

– Delodajalec mora delavce obveščati o varnem delu tako, da izdaja pisna obvestila in navodila. V izjemnih primerih, kadar delavcem grozi neposredna nevarnost za življenje in zdravje so obvestila in navodila lahko tudi ustna.

– Delodajalec mora svetu delavcev in sindikatu posredovati izjavo o varnosti, poročilo o stanju varnosti in zdravlja pri delu ter izvedenih ukrepih.

– V kazenskih določbah je predlagano, da se delavca, ki tako ne obvesti delodajalca (nadrejenga) o vsaki pomanjkljivosti, škodljivosti, okvari ali o kakem drugem pojavu, ki bi lahko ogrožal zdravje in življenje delavca na delovnem mestu, lahko kaznuje z najmanj 30.000 SIT.

– Če delavec ne upošteva predpisanih varnostnih ukrepov ali ne uporablja predpisanih sredstev in opremo za osebno varnost pri delu, ga lahko inšpektor na kraju samem kaznuje z najmanj 20.000 SIT.

Vsekakor bo nov zakon strožji tako za delavca kot za delodajalca, zato je prav, da se že danes začnemo pripravljati, predvsem pa, da upoštevamo vsaj sedanje predpise.

Ivan Kramar

Obutvi sledi še izbor konfekcije

Po zaključeni poslovodski konferenci se še enkrat zberejo poslovodje iz prodajaln, v katerih prodajajo športna oblačila. Namen srečanja je, da izmed ponujene konfekcije izberejo, kaj bodo prodajali v naslednji sezoni.

Poslovodje takole izbirajo oblačila

Tokrat so se odločali med ponudbo oblačil za sezono pomlad poletje. Niko Gantar, ki skrbi za dokup konfekcije je ob tem povedal: »Sistem izbora je že ustaljen. Imamo stalne dobavitelje kot so Elan, Univerzale, Centra šport, vsako sezono pa se seveda pojavi še kdo. Sodelujemo tudi z firmami iz tujine, prav letos smo na novo izbrali dva dobavitelja.«

Jožica Kacin

Vpliv podjetja na okolje sprejemljiv

V poletnih mesecih je bil po priporočilu Evropske banke za obnovo in razvoj izveden tudi pregled Alpine z vidika vpliva na okolje, zdravje in varnost pri delu in morebitnih nevarnostih za okolje in delavce. Pregled je opravilo podjetje Oikos. Ugotavljali so ureditve tega področja v podjetju z obstoječo zakonodajo in morebitne pomanjkljivosti ter priporočili ukrepe za njihovo odpravo.

Strokovni delavci podjetja Oikos, ki se ukvarja s svetovanjem za okolje, so si ogledali vse naše obrate in zmogljivosti v Žireh. Pri tem so pregledali vse faze tehnološkega postopka, skladiščenje, transport. Prav tako so vzeli pod drobnogled dokumentacijo o izvajanju meritvah, dovoljenja, odločbe, interne akte, ki se nanašajo na to področje. Ugotavljali so, kako ravnamo z odpadki in nevarnimi snovmi, kakšna je nevarnost, da pride do onesnaženja vode in zemlje, koliko hrupa povzročamo v okolju, kakšen zrak oziroma koliko hlapov organskih topil spuščamo v zrak, kakšne so naše odpadne vode.

Nadalje so ugotavljali, kako imamo urejeno varstvo pri delu, kakšni so pogoji dela, ali redno izvajamo meritve zraka, vodnih izpustov, hrupa, delovnega okolja itn.

Ugotovili so nekaj pomanjkljivosti, ki jih bomo morali odpraviti. Nasplošno pa so menili, da so vplivi na okolje sprejemljivi. Večino izboljšav bomo lahko rešili hitro in brez dodatnih sredstev. Kot največja pomanjkljivost je ugotovljena prevelika koncentracija hlapov (emisij), ki jih spuščamo v zrak iz montažne hale v Žireh, ker presegajo dovoljene meje. Dovoljeno količino izpustov organskih topil v zrak bomo lahko uredili z namestitvijo ustreznih filtrov, kar bo tudi največji strošek.

Mojca Gantar

Odločila je tehnologija in organizacija

Čevljarji v Italiji delajo učinkovito osem ur in zato zaslužijo več

Konec julija nam je kontrolor firme Simpatex omogočil ogled italijanske firme Alpitrek, ki izdeluje obutev. Proizvodni program firme je tako kot naš zelo pester, saj poleg modne obutve proizvajajo tudi smučarske čevlje, snežke in planinsko obutev.

Firma je v okolici Montebelluna, kjer ima na območju enega km² štiri proizvodne hale in eno poslovno stavbo. Ogledali smo si vse štiri proizvodne prostore, ki so stari približno deset let in so zelo čisti, zračni in svetli.

Delovni čas imajo dopolne od osme do dvanajste ure. Nato imajo dve uri za kosilo, ki si ga delavci plačajo sami. Po kosilu delajo še od štirinajste do osemnajste ure. Učinkovito dela-

jo osem ur. Kavno ali cigareto si privoščijo pred pričetkom dela ali po njem. Disciplinarnost v oddelkih je zelo stroga. Delavci delajo do piska sirene in se med delom ne pogovarjajo. Ob našem obisku je le malo delavcev dvignilo pogled. Ob potrebi delavci dvignejo roko in zamenja jih mojster.

V prirojevavnici imajo dva novejša atomična mostna sekalna stroja, na katerih so tedaj sekali tudi naravno usnje. Dva sekalca sta sekalna jedro (goveje polovice-nubuk) za treking čevlje, ki so podobni našemu Mountu. Jedro je imelo sedem kosov. Oba sekalca sta sekalna en artikel, s tem, da sta imela štiri

(nadaljevanje na 12. strani)

V oddelku brizgane obutve nov trak

Delo na brizgani obutvi je z novim trakom bolj tekoče, pa tudi kontrola in preglednost sta boljše

V oddelku brizgane obutve delajo s pospešenim tempom. Zaradi obilice dela in izpolnitve rokov, so se odločili za deveturni delavnik. S tem bodo nadomestili zaostanek, ki je nastal v prejšnjih mesecih zaradi uvajanja novih artiklov, kar je tudi zaradi zahtevnosti te izdelave terjalo več časa.

»V dopoldanski izmeni delamo od pete do štirinajste ure, v popoldanski pa od štirinajste do triindvajsete ure. Poleg tega delamo tudi vse sobote, tako v dopoldanski kot popoldanski izmeni, s tem, da je sobotni delavnik nekoliko krajši, saj traja šest ur. Tako naj bi delali predvidoma do 10. oktobra«, je povedal vodja oddelka Milan Mrovlje.

Od sredine avgusta pa imajo v oddelku tudi tekoči trak. Tudi s to pridobitvijo se je marsikaj spremenilo. Milan Mrovlje pojasnjuje: »Čevlji gredo z desme na trak, prej pa so jih nalagali na vozičke, kjer so čakali na naslednje faze obdelave. Včasih je bilo na vozičkih tudi do 1500 parov. Proizvodnja teče sedaj mnogo

bolj tekoče. Kontrola je boljše, saj je preglednost večja. Delavci na traku lažje že med delovnim procesom ugotovijo napake in jih odpravijo, tako da so tudi končni izdelki kvalitetnejši. Tudi čas je bolj izkoriščen, ker trak že sam narekuje delo. Uvedena je skupinska norma. Pred tem je delo v izmenah potekalo na desmi, sedaj pa delajo popoldan tudi v finišu.«

»Dela imamo več kot dovolj, zato nam pri brizganju pomaga tudi kooperant Jazbec iz Tržiča. Proizvodnjo brizgane obutve imamo zasedeno do konca februarja. Do začetka oktobra so v oddelku pomagali tudi študenti, ki so delali prek študentskega servisa. Bilo jih je petnajst in so precej pripomogli, da je delo normalno teklo. Z njihovim odhodom se bo pokazala vrzel. Ali bomo ob obilici dela in ob precejšnjih bolniških odsotnostih zmogli izpolniti načrtovano, pa se bo pokazalo v naslednjih mesecih,« je še dodal vodja oddelka.

Jožica Kacin

Odločila je tehnologija in organizacija

(nadaljevanje z 11. strani)

oz. tri sekala v najbolj primerni kombinaciji. Na videz nista delala hitro. V sekalih sta imela vstavljene »trnje« zelo na gosto, tako da ni potrebna kasnejša signacija v šivalnici. Pri delih, kjer je bilo opazno odstopanje v barvi, sta s svinčnikom v spodnji del označila par. številčenja delov nisem videl. Po njihovih besedah sta sekalca odsekala štiristo parov trekning čevljev na dan, kar je za naše razmere zelo veliko.

V šivalnicah imajo delo organizirano na italijanskih trakovih (prisiljeni trak). Trakovi so dolgi in omogočajo maksimalno kombinacijo, glede na dolžino delovne operacije. Strojna oprema v šivalnicah je nekje na naši ravni ali celo slabša. Veliko strojev je v rezervi. Artikel, ki smo si

ga ogledali so delali na štirih trakovih. Za en par so, po njihovih besedah, v šivalnici porabili dvaindvajset minut. S prikrojevalcema in mojstrom je tu delalo devetnajst delavcev. Na prvem traku so vstavili topli žig, tanjšali, vstavili značko simpatek, pritrdili vmesno podlogo in kapico. Za ta dela so skrbeli trije delavci. Na drugem traku so vse kose jedra sešili skupaj. Sešivali so iz roke, po oznakah iz »trnje«. Podlogo iz simpateksa so sestavljali ločeno, na tretjem traku, ki je bil v drugi zgradbi, oddaljeni približno 200 m. Na traku za sestavo simpateksa podloge so sproti preverjali, če je podloga dobro zvarjena. Četrty trak je sestavljal podlogo z jedrom in vstavljali opetnike iz konita, ki je bil namočen v lepilo. Opetnike so vstavljali po sistemu toplo-hladno.

Za ogled montaže trekninga smo imeli samo pet minut, ker so pričakovali »komisijo«. V času našega obiska je v montaži lepljene obutve delal le trak, ki je izdeloval lepljeno-štrobel obutev. Trekning čevlji so bili na traku, vendar ne v procesu izdelave.

V montaži imajo dva klasična trakova. Strojna oprema je v glavnem slabša kot naša. Za artikel trekning obutve so v montaži, po njihovih besedah, porabili osemnajst minut za par. Delalo naj bi enajst do dvanajst delavcev. Od teh naj bi se kar štirje ukvarjali z vstavo sprednje gumijaste šobe na prednjik, po navlačenju (zarisovanje, kosmatenje, nanos lepila, vstava in stiskanje). Finiš in pakiranje je organiziran na traku.

Ogledali smo si tudi montažo pancarjev, ki poteka na dveh italijanskih trakovih. En trak je sestavljal modele za Lowo, drugi pa za Technico. Z devetnajstimi delavci so sestavili na enem traku približno

štiristo parov čevljev dnevno. Finiš in pakiranje je organiziran na traku. Priprave in pripomočki za lažje delo so bili dobro pripravljene. Notranje čevlje so imeli zložene v košarah in ne v kartonih. Sestavljali so samo kose, ki so že bili potampani in obrezani.

V vseh vidnih oddelkih so bili zaposleni mladi delavci, ki jim je šlo delo zelo dobro od rok. Med prijavljenimi delavci, naredijo selekcijo in zaposlijo samo tiste, ki so sposobni slediti hitremu tempu dela. Presenetila me je velika čistoča in disciplina.

Očitno je, da je razlika med delom našega in italijanskega čevljarja še vedno velika, kar se in se mora odraziti tudi sredi meseca v plačilni kuverti. Italijanski čevljar zasluži mesečno okoli 1.5 milijona italijanskih lir, kar za Italijo ni veliko, pri nas pa je trenutno ta vsota še nedosegljiva.

Zvone Kopač

Novo šolsko leto, novi štipendisti

Z novim šolskim letom imamo šest novih, skupaj 34 štipendistov. Od srednješolcev je sedem obutvenih tehnikov, dva ekonomska tehnika, en strojni tehnik in en orodjar; od višješolcev in visokošolcev pa je eden na kemijski tehnologiji, sedem na usnjarskopredelovalni tehnologiji, osem na ekonomiji, trije na industrijskem oblikovanju, eden na pravo, eden na informatiki in dva na organizaciji dela.

S pripravništvom bo v šolskem letu 1998/99 pričelo pet štipendistov (dva obutvena tehnik, dva inženirja usnjarskopredelovalne tehnologije, ena oblikovalka) in dva neštipendista – prodajalca.

Če so bile zgornje številke bolj skromne, pa moram pohvaliti zaposlene, ki se množično šolajo ob delu in so v veliki večini zelo prizadevni. Studijske obveznosti opravljajo redno, in to tako tisti, ki so na poklicni šoli (21), srednji (4), višji (1), visoki (10) ali na magisteriju (2). Na novo je bil odobren študij (v interesu Alpine) petim visokošolcem na organizaciji dela in enemu za magisterij ekonomije.

Pričeli smo tudi s tečajem tujih jezikov. V Alpini tečeta začetna tečaja italijansčine in nemščine ter tečaj angleške poslovne konverzacije. Tečaji so polno zasedeni, nekaj naših delavcev pa se je priključilo tudi skupinam v drugih žirovskih podjetjih.

Če potegnem črto pod izobraževanje v podjetju, lahko rečem, da nam zaenkrat pri rednih štipendistih na fakultetah dobro kaže; za lastne potrebe jih imamo dovolj. Velik problem pa je pri srednješolskem kadru obutvene usmeritve, saj novih učencev že četrto leto ni. Ta šola izobražuje za to smer zadnje leto, mi pa se bomo morali znajti kakor bomo vedeli in znali. K sreči se vodstvo zaveda pomembnosti izobraževanja (znanja) in le-to ni prva stvar, ki bi jo ob »bitki za zmanjševanje stroškov« črtali s spiska. Nekaj časa bomo problem krpali s šolanjem že zaposlenih, čez nekaj let pa, upajmo, da bodo težave mimo in da bo obutveni poklic spet bolj spoštovan.

Franja Novak

Dekleta iz oddelka obutvene šole pri matematiki

Marko Peternelj, štipendist

Štipendisti opravljajo obvezno prakso

Marko Peternelj obiskuje tretji letnik ekonomske šole v Kranju. Letos je postal naš štipendist.

V tretjem letniku je za dijake obvezna tudi osemdeseturna praksa, ki jo je opravil v finančno računovodskem sektorju na obračunu plač.

Jožica Kacin

KADROVSKE NOVICE

Za nami je mesec september. Na področju zaposlovanja nam ni prinesel veliko novega. še vedno je več prenehanj delovnih razmerij in to kar devet, kot pa nastopov dela, saj so prišli le trije delavci.

Z delom sta v mesecu septembru nastopili pripravnici – po poklicu obutvena tehnika Tatjana Novak, ki opravlja pripravništvo v obratu Gorenja vas in Ana Bogataj, ki je zaradi potreb po delu pričela delati na brizgani obutvi. Prav tako se je

na brizgani obutvi zaposlila Zdenka Reven.

V mesecu septembru so z delovnim razmerjem prenehali naslednji delavci: iz vzorčne delavnice Franc Filipič, iz vzdrževalne službe Jože Pustovrh, iz RPS brizgane obutve Marta Mole, iz oddelka šivalnice Darja Kavčič in Marinka Lapajne, iz lahke montaže Brigita Mohorič in Andrej Mlakar, iz oddelka brizgane obutve pa sta prenehala delati Marko Burnik in Zdenka Strel.

Irma Dolenc

Ob odhodu v pokoj

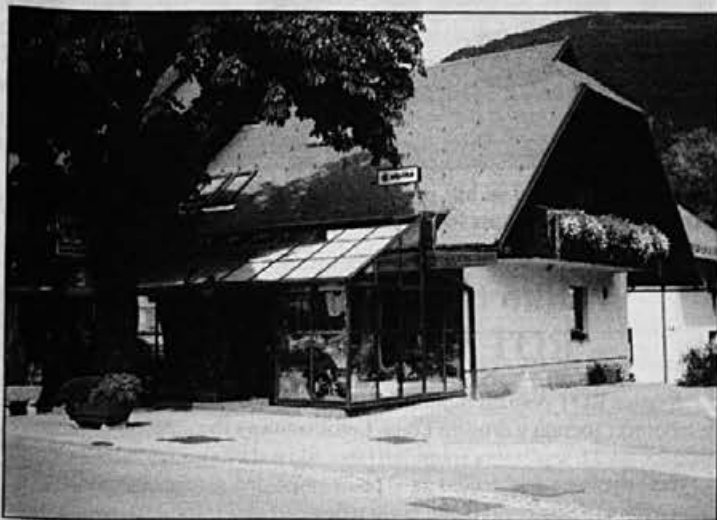
želimo našima dolgoletnima sodelavcema **Jožetu Pustovrhu** iz vzdrževalne službe in **Francu Filipiču** iz vzorčne delavnice – vse dobro. Ob vstopu v tretje življenjsko obdobje jima želimo dobrega počutja v domačem krogu, predvsem trdnega zdravja, razumevanja in zadovoljstva, da bi jima življenje teklo mirno in zadovoljno, ter da bi našla čas za drobne vsakdanje opravke, ki jima delajo veselje.

V mesecu septembru odhajajo iz naše delovne sredine tudi dolgoletne sodelavke: **Darja Kavčič** in **Marinka Lapajne** iz šivalnice, **Marta Mole** iz RPS brizgane obutve in **Zdenka Strel** iz oddelka brizgane obutve.

Ob tem pomembnem koraku jim želimo mnogo zdravja, dobrega počutja, razumevanja ter zadovoljstva v domačem krogu; da bi z dobro voljo zakorakali v novo življenjsko obdobje, ter vsaj nekaj prostega časa zase.

Irma Dolenc

Prodajalna v Kranjski gori uspešna

Zunanost prodajalne v Kranjski gori

Prodajalna v Kranjski Gori je ena izmed tistih, kjer poleg obutve prodajajo tudi športno opremo. Ta dan je prodajala prodajalka z Jesenic Haseda Kapič. Poslovodja in edini prodajalec Zoran Veljanovski je bil namreč na poslovodski konferenci. Ker pa je bil čas kosila, si je Zoran utrgal nekaj prostih minut in prišel v prodajalno. Tako sva se nepričakovano srečala in nastali so tile utrinki.

»Prodajalna je odprta v deljenem delovnem času od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure,« pravi Zoran Veljanovski in dodaja: »Ker sem sam, gre včasih težko, toda gre. Zaenkrat nimam nobenih posebnih pripomb, moti me le to, ker je napis Alpina tako slabo viden in kupci ne vedo, da prihajajo v našo prodajalno.«

Poslovodja prodajalne Kranjska Gora Zoran Veljanovski s prodajalko z Jesenic Hasedo Kapič, ki je ta dan zaradi poslovodske konference prevzela prodajo v prodajalni

Trije meseci poletja, devet zime, en Bog, ena streha, dve kozi, ljudje umrejo od domotožja, če svoji vasi rečejo zbogom

Rudolf Baumbach

Pretresljivo, a resnično je Baumbach opisal Trento. Nič manj pa ne velja to tudi za dolino Lepene pod Krnskimimi jezeri. Sam je dobro vedel, da je življenje v Posočju, kljub smaragdni reki Soči in lepota okoliških gora trdo, neizprosno na slabo rodovitni bovški zemlji, posebno takrat, ko jih prizadene potres. Prav to je spoznala skupina desetih žirovskih skavtov, ko je nekaj avgustovskih dni preživela pri dveh družinah v Lepeni. Velikonočni potres jim je vzel streho nad glavo in prisiljeni so se bili vseliti v prikolico. Družini sta edini, ki kljubujeta življenju v Lepeni, saj se je večina ljudi odselila že pred nekaj leti in so ostali starejši ter prazne domačije. Skavti smo teh nekaj dni pomagali pri raznih delih. Gradili niso, imeli pa smo delo pri sušenju sena in drugih kmečkih opravilih, pa tudi veselja ni manjkalo. Odhajali smo zadovoljni z novimi spoznanji in z občutkom, da smo v tistih dneh tudi mi mladi pomagali ljudem, ki so potrebni pomoči.

Rok Klemencič

Ko se srečamo z nebom

Namen planinske šole, ki smo jo organizirali konec meseca septembra letos, je bil, da pripravimo mlade ljudi za pohodništvo – hojo v gore. Upamo, da nam je to vsaj do neke mere uspelo. Vreme nam je bilo naklonjeno tako, da bolje ne bi moglo biti. Učenci so bili prijetni, čeprav včasih mogoče malo preveč »razvajeni«.

Planinska šola (Lepena – Krnsko jezero – Komna – Bohinj), priprava na pohod v gore – uspešna

Na pot, ki smo jo skrbno načrtovali, smo se odpravili proti Lepeni, kjer smo zapustili avtobus in se podali na pot v skupinah. Le - te smo poimenovali Triglavske rože, Gorske vile, Bele žene, Gamsi, Srne, Orli, Zlatorogi, Zlati orli. Pričeli smo se vzpenjati proti koči pri Krnskem jezeru. Otroci se pri hoji zelo razlikujejo, nekateri tečejo v breg in sploh ne potrebujejo počitka, spet drugi godrnjaje zaostajajo, nekateri ne marajo »nesmiselne hoje«, zato so se morali eni in drugi prilagoditi enakomernemu tempu v skupini. Vsi naši učenci so bili primerno opremljeni, obuti in oblečeni, saj smo se o tem že prej dogovorili. Kljub temu je bilo za nekatero kar hudo in so morali pošteno stisniti zobe in vztrajati, pa vendar jim je pogled na Krnsko jezero, Krn in okolico poplačal napor, saj je bil pogled res prekrasen.

Po kosilu v koči, smo odšli k pouku v naravi – ob jezeru. Učenci so raziskovali rastlinstvo in živalstvo, merili temperaturo zraka, vode; se orientirali s pomočjo kompasa po zemljevidu in ugotavljali, katere gore nas obdajajo. Spoznavali so nevarnosti v gorah in izvedeli marsikaj o opremljenosti planinca. Po končanem pouku smo se vrnili v kočo, kjer smo povečerjali, nato pa smo imeli družbeno večer, na katerem so učenci zabavali učitelje, učitelj pa učence. Smeha in zabave je bilo dovolj, da smo ponoči lahko spali (vsaj nekateri!). Naši učenci so tako tudi spoznali, kako se spi v planinskih kočah na skupnih ležiščih. Jutro je bilo mrzlo, a lepo. Po zajtrku smo se odpravili proti Komni.

Med hojo smo opazovali naravo in vrhove okrog nas. Učencem smo poskušali popestriti pot. Spodbujali smo jih in opozarjali na nevarna mesta, pazili, da se kolona ne bi razvlekla in večkrat počivali. Med počitkom smo poslušali tudi zanimivosti iz zgodovine krajev, kjer smo hodili. Tu so potekale hude borbe v času I. svetovne vojne. V učencih smo tako poskušali vzbuditi še posebno spoštljiv odnos do narave v tem predelu naše domovine.

Po vztrajni hoji smo prispeli do doma na Komni, kjer nas je čakalo kosilo in čudovit pogled na Bohinjsko jezero. Nato smo odšli na

planino Govnjač, kjer smo v praksi preverjali tudi znanje prve pomoči v gorah, saj smo med potjo morali oskrbeti nekaj žuljev. Izvedeli smo, kaj moramo vedeti, ko izbiramo pot v gore.

Po opravljenem delu in zanimivih ugotovitvah smo se vrnili v dom, kjer smo povečerjali in dan zaključili z družabnim večerom. Na družabnem večeru se je vsaka skupina predstavila s planinsko pesmijo, pripravila skeč in odgovorila na tri planinska vprašanja. Skupine so pripravile zelo izvirne skeče in pesmi, tako da smeha ni manjkalo.

Po zajtrku nas je čakala še pot v dolino.

Varno smo prispeli k Domu pri Savici, kjer smo pomalicali in se odpeljali proti domu. Pred odhodom je vodja šole učence pohvalil in jih povabil na nove skupne izlete v hribe.

Srečanje z gorami je bilo za večino mladih prijetno, a tudi naporno doživetje. Upamo, da jim bosta prav utrujenost in pestrost dogajanja vzbudila željo po ponovnem stiku z naravo in vabljenem, zanimivem in včasih tudi nevarnem gorskem svetu.

Naloga učencev je bila, da so o izletu v šoli pisali in poročali. Vseč jim je bil družaben večer, pogled na Krnsko jezero, počitek v koči, petje planinskih pesmi, hoja, nekaterim pa celoten pohod. Fotografije, ki so jih napravili, pa bodo ostale večerni spomin na uspešno opravljeno planinsko šolo.

Upamo, da smo naše učence naučili spoštovati red in zakonitost sveta vrhov, skalovja, grap, pašnikov in gozdov; da odnašamo smeti v dolino, prislunemo tišini, spoštujemo steze ter upoštevamo pravila v planinskih postojankah.

S primernim obnašanjem vseh nas bo v naravi dovolj prostora za vse, le spoštovati jo moramo.

Barbara Peternel

Cene Šubic, Matjaž Kosmač in Peter Lamovec uspešni na Šmarni Gori

V teku na Šmarno goro so se odlično odrezali tudi naši tekači. Cene Šubic je bil med mlajšimi dečki prvi in tako postal v svoji kategoriji absolutni državni prvak. Drugi je bil Matjaž Kosmač iz Gornjega Vrtnika. V kategoriji starejših dečkov pa je Peter Lamovec zasedel drugo mesto.

Takole so si taborniki postavili bivate v Rupah (foto: M. Kramperšek)

V skupni razvrstitvi so bili prvi taborniki rodu Sivega volka iz Ljubljane. (foto: M. Kramperšek)

Veliko taborniško tekmovanje ROT '98 tokrat v Žireh

Kratica ROT pomeni republiško orientacijsko tekmovanje. Vsako leto se taborniki zberejo v drugem kraju. Letos smo se s to zahtevno organizacijo od 25. do 27. septembra spoprijeli taborniki rodu Zelenega Žirka iz Žirov.

Tekmovanje se je začelo že v petek popoldne s prijavi ekip, ki so takoj nato odšle na opravljanje prvih nalog.

Po večerji je bil zbor udeležencev, kjer je tabornike pozdravil tudi podžupan občine Žiri Anton Oblak. Sledila je taborniška himna in družabni večer ob ognju.

Največji in najtežji del nalog pa so ekipe opravile v soboto. Startali so že ob zori in do večera prehodili 32 kilometrov. Pot se je začela pri osnovni šoli v Žireh, nato preko Breznice, Ledin, Gradišča, proti Dolam, kjer so se obrnili nazaj proti Žirem, do bivaka v bližini Raven nad Žirmi. Taborniki so iskali razne točke in na njih opravljali določene naloge, kot so prihod pod kotom, skica terena, orientacijska hoja (po azimutu), prva pomoč, hitrostna etapa, test zgodovinsko geografskega znanja, povezan z Žirmi, topografski test...

V nedeljo so morale ekipe ob hudem naliivu opraviti še 12 km. Iz Raven so odšli v dolino Žirovnice, na Vrsnik, v Drage in nazaj v Žiri.

Štab ROT je ves čas skrbel, da je vse potekalo po načrtih. Rezultati so se spremljali računalniško, vzpostavljena je bila stalna radijska zveza z kontrolnimi točkami. Pri podelitvi nagrad je sodeloval kot gost tudi akademski slikar Tomaž Kržišnik, eden začetnikov in nosilcev taborništva v Žireh, in Milko Okorn, načelnik zveze tabornikov Slovenije.

Sodelovalo je preko 300 tabornikov iz 31 slovenskih taborniških rodov in zamejstva. Take prireditve ne bi bilo mogoče organizirati, če ne bi bilo podjetij in posameznikov, ki so se odzvali naši prošnji in nam priskočili na pomoč.

Robert Šubic

V enem dnevu dva koncerta

V soboto, 26. septembra je bilo v Žireh kar težko izbrati kulturni hram, kjer bi si ob lepi pesmi spočili uho in dušo. Ob 19.30 uri je bil namreč v farni cerkvi sv. Martina koncert ob izdaji CD plošče naše-ga skladatelja Antona Jobsta, ob 20. uri pa v dvorani DPD Svobode koncert dobredelnega društva Novina. In kulture željni Žirovci so se kar nekako pravično razdelili na pol, in odšli nekateri na eno in drugi na drugo stran. Povsod je bilo lepo, le škoda, da je bilo le redkim dano, da smo užili malo tega in malo onega, a cena zato je bila, da niti enega niti drugega tako ni moč doživeti v celoti.

Na koncertu v spomin Antonu Jobstu je na orgle igrala Angela Tomanič, pel je Slovenski komorni zbor pod taktirko dr. Mirka Cudermana, na orglah pa je pevce spremljala Renata Bauer.

»Ker smo imeli nove orgle, smo potrebovali še dirigenta. S Koroške je za par mesecev prišel Anton Jobst in ostal vse življenje,« je ob začetku povedal Marko Mrlak.

»O Jobstu je dr. Franc Križnar napisal knjigo, postavili smo mu spomenik v parku pred šolo, sedaj smo izdali zgoščenko s posnetkom izbranih del. Imamo pa še obvezo, da v žirovskem muzeju odpremo muzejsko sobo, posvečeno v njegov spomin,« je zaključil svojo napoved Marko Mrlak in prisotne povabil, da prisluhnejo.

Društvo Novina deluje pod geslom »Samo življenje za druge je vredno življenja«. So štiričlanska družina, mati Vladka in trije sinovi. Oče, ki je bil pobudnik za ustanovitev društva, je novembra 1997 leta umrl za rakom. Koncerte prirejajo z namenom, da zbirajo sredstva, ki jih poklanjajo bolnišnicam in ustanovam ter tako pomagajo bolnim otrokom. Za žrebanje vstopnic so nagrade poklonila mnoga žirovska in druga podjetja in posamezniki.

V nedeljo je ansambel Novina polepšal še deževno dopoldne ob petju v cerkvi sv. Kancijana na Breznici.

Jožica Kacin

Naj ubogi čutijo, da so ljubljani

Pod geslom »Naj ubogi čutijo, da so ljubljani« pa je bila v Žireh še ena dobrodelna prireditelja. V nedeljo 4. oktobra je bila v kino dvorani v Žireh misijonska tombola. Dvorana je bila nabito polna, tako da so nekateri morali ostati kar v predverju. Vendar je bilo tudi za te poskrbljeno, saj je bilo ozvočenje urejeno tudi v tem prostoru. Številne dobitke so prispevala različna podjetja in posamezniki, tako da je večina igralcev odšla domov vsaj z majhnim darilcem. Med napornim iskanjem in čakanjem, če bo izžrebana prava številka, so prisotne zabavali še Pino & Tom z Albertom Gregoričem, skupina Korak, otroci vrta Sv. Ane, gledalce pa je navdušil tudi čarovnik. Tombola je bila organizirana z name-

nom, da pomagamo žirovskima rojakoma sestri Bogdani Kavčič, ki že sedemindvajset let deluje med trpečim ljudstvom Burundija in Ruande, in Romanu Logarju, ki je lani začel svojo misijonsko pot v Zambiji.

Jožica Kacin

V Melcovi grapi v Žireh že od poletja stoji tabla, ki tudi nepoznavalca teh krajev usmerja po Žirovskem vrhu.

Na koncertu ob izdaji zgoščenke Antona Jobsta je na orgle zaigrala Angela Tomanič. Na sliki Angela Tomanič in organist Anton Čadež

V blagovnici v Kokri odprli oddelek igrač

V petek, 2. oktobra je bilo v prostorih blagovnice Kokra Žiri veselo. Odprli so nov oddelek igrač, ki so ga poimenovali Ostržek. Prodajalna je komaj sprejela številne obiskovalce, ki so prišli na otvoritev. Najpomembnejši so bili otroci, saj je oddelek namenjen prav njim. In Kokra se je potrudila, da jim je pripravila lep sprejem. Lahko so se posladkali s sladkarijami in sokom, nekateri so odšli domov z baloni in žogami. Za prijetno vzdušje pa je poskrbela Romana Kranjčan. Skupaj z malčki so zapeli in zaplesali, skratka, bilo je prijetno...

Jožica Kacin

Romana Kranjčan zna navdušiti

Dan rolanja v Žireh

V soboto, 19. septembra je bilo na šolskem stadionu, v organizaciji Roler kluba Alpina športna prireditev »Dan rolanja v Žireh«. Hokejskega turnirja se je udeležilo pet ekip: Dinamiti Horjul, Rosetour Piran, Legende Kara Stara Vrhnika, Š.D. Kranjska Gora in Alpina.

Tekmovanje je potekalo po sistemu – vsak z vsakim – in glede na seštevke točk odigranih tekem, je ekipa Alpine, žal, izpadla iz nadaljnega tekmovanja. Finalno tekmo sta igrali ekipi Pirana in Horjula, zmagal pa je Horjul, z rezultatom 6 : 1, na drugo mesto so se tako uvrstili Pirančani, na tretje mesto pa Kranjska Gora.

Vzporedno s hokejskim turnirjem je na akrobatski skakalnici teklo tekmovanje v akrobatskem rolanju, v katerem se je pomerilo 13 tekmovalcev. Stroga komisija, v postavi naših akrobatov Nejca, Žige in Lipeta, je dosodila prvo mesto Martinu Ledanu, drugo Blažu Grgiču in tretje Mihu Škerbecu.

Za športne in nekoliko manj športne so potekale »stranske aktivnosti« ob stojnici s hrano in pijačo. V večernih urah pa je bilo mogoče prisluhniti glasbeni skupini Lintvern. Lepa prireditev v lepem, sončnem vremenu, žal pa smo bili nekoliko razočarani nad slabim obiskom gledalcev, ki bi lahko vzdušje na prireditvi napravili še prijetnejše.

Nevenka Lepenik

Hokejisti iz ekipe Alpine: Primož Mlinar, Rok Mlinar, Rok Jelenc, Miha Mlinar, Rok Oblak, Miha Jelenc in Žiga Kavčič

Smučarji skakalci ne počivajo

Tudi v poletni sezoni si skakalci ne morejo privoščiti počitka. Vrstijo se treningi in tekmovanja.

Tekmovalci Smučarskega skakalnega kluba Alpina tekmujejo na mednarodnih in domačih tekmovanjih. V Garmischu je Jure Kumer na neuradnem svetovnem prvenstvu za dečke do 15 let osvojil 1. mesto, zlato kolajno pa še na ekipni tekmi, kot član slovenske ekipe.

Na domačih tekmah so dosegli vidne rezultate na državnem prvenstvu v skokih v Tržiču : 4. mesto Jure Kumer, 6. mesto Jaka Oblak, 10. mesto Gašper Mlinar, drugo mesto je dosegel Jure Kumer v nordijski kombinaciji (skoki in tek). Gašper Mlinar je dosegel 2. mesto v Ljubnem v nordijski kombinaciji. V Guncljah se je na državnem prvenstvu za dečke do 10 let Andrej Mlinar uvrstil na 5. mesto.

Jure Kosmač je član A reprezentance v nordijski kombinaciji. Na poletnih tekmovanjih tekmujejo v kombinaciji smučarski skoki in rolerji ali rolke s palicami. Na mednarodni tekmi v Stamsu se je v članski konkurenci uvrstil na 15. mesto. Na državnem prvenstvu v Velenju je v kategoriji do 20 let dosegel 2. mesto, v kategoriji članov pa 4. mesto. Začel se je Alpski pokal, kjer je na prvi tekmi na Bavarskem osvojil v kategoriji do 20 let 1. mesto. Pokal se nadaljuje v Franciji in Švici.

SSK Alpina

Uroš Vehar svetovni prvak v hitrostnem izbijanju

Uroš Vehar je na svetovnem prvenstvu v Franciji dosegel prvo mesto v hitrostnem izbijanju in tako postal svetovni prvak v kategoriji do triindvajset let. V igri v krog pa je bil Uroš tretji.

Skakalci pridno trenirajo tudi poleti. Na sliki Jure Kosmač

Balinarji prvi v gorenjski ligi

Žirovski balinarji so se za prvo mesto v prvi gorenjski ligi za člane pomerili z ekipo Jesenic, premagali so nasprotnike in se uvrstili v državno ligo.

Tudi mladi plezalci uspešni

Tekme v državnem pokalu so se že začele. Na tekmi v Žireh je Matic Sedej zasedel drugo mesto, Špela Vehar je bila sedma in Lena Šorli osma. Na drugi tekmi v Tržiču sta tekmovali le Špela Vehar, ki je dosegla enajsto mesto, in Lena Šorli, ki je bila dvanajsta. Največji uspeh pa je prepričljiva zmagala Ane Kosmač na pozivni mednarodni tekmi v Ljubljani. Večina tekem pa je še na sporedu. Upamo, da bomo lahko poročali o še boljših rezultatih.

Planinsko društvo Žiri

Ekipe najmlajših žirovskih plezalcev

Kolofon

»DELO ŽIVLJENJE« je glasilo Alpine Žiri. Ureja ga uredniški odbor: Jana Erznožnik, Jožica Kacin, Slavko Kristan, Jana Peternel, Ivo Pivk, Rada Žakelj, Nejko Podobnik – glavni in odgovorni urednik. Fotografije: J. Kacin. Naklada: 2.400 izvodov. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj